

Către Ministerul Educației și Cercetării

În atenția Domnului Ministru, Prof. univ. dr. Daniel DAVID

În calitatea sa de asociație profesională (apolitică, neguvernamentală, non profit) reunind cadre didactice din departamentele de studii de franceză ale universităților din România, **ARDUF (Asociația Română a Departamentelor Universitare Francofone)** se solidarizează cu reacțiile colegilor profesori de limbă franceză din învățământul preuniversitar, reprezentați de ARPF (Asociația Română a Profesorilor Francofoni), în contextul discuțiilor despre planurile-cadru pentru liceu propuse de Ministerul Educației și Cercetării și susține cu convingere **menținerea a două ore pe săptămână în trunchiul comun pentru disciplina Limba modernă 2 la toate specializările**. O eventuală decizie de reducere a volumului orar, așa cum apare în propunerile lansate spre dezbatere, ar avea consecințe nefaste, în lanț, atât în învățământul liceal, cât și în cel universitar, cu, totodată, numeroase reverberații în societate.

- 1 În primul rând, reducerea numărului de ore pentru Limba modernă 2 ar avea un impact negativ asupra **formării lingvistice și interculturale, în spirit european**, a tinerilor. Nivelul de competențe care s-ar atinge în ritmul unei singure ore pe săptămână ar fi insuficient în perspectiva studiilor sau a angajării în domenii ce presupun comunicarea într-o limbă modernă, în țară ori în străinătate. În plan profesional, de instruirea riguroasă a specialiștilor, incluzând o stăpânire aprofundată a limbilor străine, depinde felul în care aceștia se vor informa și se vor perfecționa, vor colabora cu confrății internaționali, vor acționa ca lideri și cetățeni avizați și responsabili. Creșterea nivelului cercetării din România, diseminarea, proiecția, vizibilitatea mondială sunt imposibile fără o bună cunoaștere a mai multor limbi moderne.

În esență, **plurilingvismul**, impus de respectarea dinamicii și a politicilor lingvistice ale Uniunii Europene, se dovedește benefic pentru întreaga societate. Cunoștințele solide de limbi străine dobândite încă din liceu le asigură studenților accesul la diverse **mobilități internaționale**, precum Programul Erasmus+ (studiu sau practică). Stăpânirea temeinică a limbilor moderne facilitează informarea și comunicarea, înțelegerea alterității și a complexității culturilor și civilizațiilor, favorizând totodată parteneriatele internaționale și schimburile comerciale. Concepte și domenii noi (valoarea economică a limbilor, economie culturală, industrii creative, inteligență artificială) stimulează astăzi competitivitatea și construiesc viitorul. În mod concret, dinamica pieței muncii din România și din străinătate a arătat, în ultimii ani, importanța cunoașterii unei a doua sau a treia limbi, pe lângă engleză. S-a manifestat, de pildă, un interes crescând pentru vorbitorii de franceză în companiile multinaționale, în instituțiile europene (traducere, interpretariat, gestiune de proiecte, politici europene), în țări precum Belgia, Canada, Elveția, Franța, din Maghreb etc.

- 2 La **nivel universitar**, consecințele pot fi profunde, legate atât de pregătirea specialiștilor în limbi moderne, cât și de formarea lingvistică a profesioniștilor din alte sectoare. Diminuarea, la liceu, a ponderii limbilor străine, deci și a francezei, va determina o restrângere a bazei de selecție pentru viitorii specialiști în **facultățile de litere** și implicit a **programelor de studii de franceză**. În același timp, dată fiind scăderea previzibilă a numărului de posturi aferente în învățământ, tinerii vor fi mai puțin motivați să opteze pentru o astfel de profesie.

La specializările nefilologice, un nivel scăzut de competențe în limba franceză ar pune în pericol existența **filielor francofone**, dar și formarea lingvistică necesară pentru pregătirea specialiștilor din diferite sfere de activitate pentru o piață a muncii globală. În acest context trebuie remarcat succesul medicilor români instalați, de-a lungul timpului, în Franța și în țările francofone, precum și prezența masivă, de aproximativ un deceniu, a mii de studenți francezi/francofoni înscriși la filiere în franceză la universitățile de medicină și de medicină veterinară din Arad, București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara. Limba franceză câștigă astfel teren în societatea românească grație inclusiv comunității de studenți străini, iar dinamica sociolingvistică impune necesitatea cunoașterii acestei limbi și de către tinerii români.

- 3 Reducerea ponderii limbii franceze în învățământul liceal ar fi în contradicție și cu puternica **tradiție de relații privilegiate, de colaborare, dintre România și Franța**. Deschiderea societății românești înspre valorile culturale europene este veche. Modelul francez se impune prin perenitatea sa, influența franceză în spațiul românesc cunoscând forme și exemple variate de-a lungul veacurilor, în multiple domenii (administrativ, diplomatic, politic, cultural, juridic, economic, educațional). Simetric, consfințind fraternitatea dintre cele două țări, români notorii au trăit și s-au afirmat la Paris, îmbogățind patrimoniul mondial.

Actualmente, în plan economic, Franța se numără printre primii trei mari investitori străini din România, cu circa 3.600 de companii, respectiv peste 125.000 de locuri de muncă, multe în sectoare strategice: automobile, energie, aeronautică etc.

În sfera educației, Statul Francez îi sprijină pe tinerii români interesați de studii superioare în Franța prin direcții strategice precum promovarea platformei naționale Parcoursup (la nivel licență) ori Bursele Guvernului Francez (la nivel masterat, doctorat, postdoctorat). În același timp, România se situează imediat după Franța ca număr de universități aderente la Agenția Universitară a Francofoniei (AUF).

- 4 În România s-au statornicit, în timp, numeroase **repere instituționale francofone**: Institutul Francez, Agenția Universitară a Francofoniei (AUF), Organizația Internațională a Francofoniei (OIF), Casa Francofoniei, rețele precum Alianțele Franceze, Lectoratele Franceze, Centrele de Reușită Universitară (CRU). Dinamica peisajului francofon românesc este completată de varii asociații studentești, precum și de organisme caritabile.

În 2007, România este numită oficial, de către Secretarul General al Francofoniei, „stat-far al francofoniei” în Europa Centrală și de Est, promotor al unei francofonii dinamice la nivel atât politic, cât și academic, cu linii majore de acțiune: *limba franceză* (prin susținerea plurilingvismului și formarea, în limba franceză, a diplomaților și funcționarilor publici); *pace, democrație și drepturile omului* (prin Cursul Superior Internațional pentru ofițeri din țările francofone); *educație și cercetare* (prin Programul Eugen Ionescu de burse de cercetare doctorale și postdoctorale); *cooperare pentru dezvoltare*. Recunoașterea meritelor și a acțiunilor derulate în numele francofoniei este reciprocă: în 2024, la celebrarea celor 30 de ani de apartenență a României la Francofonia instituțională, Secretarului General al Francofoniei i-a fost decernat Ordinul Național Steaua României în grad de Mare Cruce pentru contribuția sa la promovarea României în cadrul OIF.

Studiată în lumea întreagă, limbă vehiculară, de lucru, de comunicare, de cultură, a diplomației și a elitelor, dar și a uzului cotidian, prin diverse formule și expresii, franceza este indisolubil legată de identitatea noastră românească, latină, europeană. Dincolo de acest vechi și de netăgăduit fundament, cunoașterea temeinică a mai multor limbi străine se dovedește indispensabilă, în prezent, mobilității și afirmării profesionale. Integrarea europeană a avut și are în continuare la bază adaptarea și internaționalizarea învățământului românesc. Ca răspuns la imperativul contemporan al dialogului, al multiculturalismului, al plurilingvismului, oferta educațională, pe termen scurt, mediu și lung, se cere a fi – pentru elevi, studenți, profesori, decidenți – o justă și înțeleaptă măsură între suplețe și rigoare, între inovație și responsabilitate.

Iași, 18 februarie 2025

Conf. univ. dr. Cristina PETRAȘ
Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași
Președinte ARDUF